

CSAPATGAZDÁLKODÁS ELMÉLETE, ELLÁTÁS, GAZDÁLKODÁS, KATONAI KÖZLEKEDÉS

A sorállomány élelemellátásának néhány új vonása a honi légvédelmi csapatoknál

Fenyvesi Gyula őrnagy, Dávid Sándor őrnagy

Az életkörülmény életünk egyik legfontosabb problémája. Állandóan vizsgáljuk alakulását, fejlődését és javításának a lehetőségét. Az életszínvonal, életkörülmény összetett fogalom, jólétünk komplexuma. Alapja azonban az anyagi ellátottság, melyben kiemelkedő szerephez jut az állomány élelmezési ellátása. Ahhoz, hogy ennek a problémának a megoldásával hol tartunk, milyen eredményeket értünk el, vissza kell tekinteni néhány évre az élelmezési szolgálat tevékenységében, illetve a bekövetkezett változásokban.

Az ellátás fejlődésének útja

Az élelmezési ellátásnak fontos szerepe van a személyi állomány életkörülményeinek biztosításában, a személyi állomány harckészültsége fenntartásának egyik legfontosabb tényezője. Közvetlenül hat az állomány erkölcsi-politikai állapotára, hangulatára. Ebből fakad pártunk és kormányunk gondoskodása, mely lehetővé teszi állományunk olyan élelmezési ellátását, mely figyelembe veszi a mindenkori gazdasági helyzetet, annak fejlődését, a kiképzési és igénybevételi sajátosságokból eredő speciális követelményeket.

Az 1957-es évtől kezdődően – amikor az 1 főre eső napi illetmény 17,60 Ft volt, napi háromszori étkezést biztosítottunk az állománynak normagazdálkodással. Ekkor még nehezen lehetett figyelembe venni a bevonuló fiatal állomány tápanyag-, kalória- és vitamin szükségletének biztosítását.

A gazdasági rendszerben bekövetkezett új rendszerű változás lehetővé tette 1968-tól a teljes körű pénzgazdálkodás bevezetésével a fenti problémák megoldását, illetve az ellátás színvonalának továbbfejlesztésére adott lehetőséget.

Mivel az élelmezési szolgálat volt az a szakág, amely e rendszer bevezetése előtt is egyes részterületeken pénzgazdálkodást folytatott, így az újrendszerű pénzgazdálkodásra való áttérés nem jelentett olyan bonyolult feladatot, mint az egyéb gazdálkodó területek vezetőinél.

Éppen ezért a korábbi, hagyományos háromszori étkezés helyett általában a négyszeri (tizórai is) étkezés lett biztosítva.

Ezzel egyidőben a hagyományos étkeztetési formát felváltotta a kulturáltabb, önkiszolgáló tálcával történő étkezési rendszer.

A gazdasági rendszerben beállott árrendezéseket minden esetben követte az állomány norma-illetmény növekedése. Ez összegében kedvezően hatott az ellátásra.

Ahhoz, hogy az egyre növekvő követelményeknek meg tudjon felelni az ételmezési szolgálat, fel kellett tárni a belső lehetőségeket, kiegészítő gazdaságot kellett létrehozni, illetve továbbfejleszteni, életképessé tenni. Mindez megtörtént és biztosította az állomány 1 napi norma-illetményének mintegy 0,70–0,80 Ft/nap/fő illetménynövekedését.

Az állomány igényét, ízlését figyelembe véve bevezetésre került a kétmenüs ebéd biztosítása. A kétmenüs rendszer bevezetésével biztosítottuk az állomány részére a zöldség, zöldségfélék és vitamindúsabb ételek kiszolgálását, ami egyben csökkentette a magas kalória biztosítását, illetve az ételmaradék mennyiségét.

Az ellátás jelenlegi helyzete, néhány új vonása

A jelenlegi időszakban kialakulóban van a kétmenüs ebéd mellett a két változatú reggeli biztosítása.

Már több alakulatnál bevezetésre került a büfé-rendszerű vacsora biztosítása, amivel naponta 4–6 és hetenként legalább 30–35 féle változatú vacsora biztosított. Ezen rendszerű vacsorák biztosításával lehetőséget adtunk az állománynak a nagyobb mennyiségben történő tej, tejtermékek fogyasztására is. E módszerek bevezetése az állomány körében jó hangulatot váltott ki, a többség igényli és igénybe is veszi ezt a magasabb szintű szolgáltatást.

Az étkeztetésnek ilyen formában történő kialakítása és biztosítása, valamint újabbak bevezetése egyre inkább magasabb követelmények elé állítják a szakállományt, továbbá szükségessé teszik a körülmények jobb kialakítását, amik jelenleg csak részben, de helyenként még nem is biztosítottak. Ez abban mutatkozik meg, hogy évről-évre kevesebb a lebiztosított szakács állomány, mivel a végzettek létszáma nem nő. Akadályozza a fejlődés ütemét továbbá az a tény is, hogy a jelenlegi szakállomány létszámát az állománytáblák a korábbi hagyományos étkeztetési formához alakították, illetve biztosítják.

Az egyre növekvő feladatoknak az ételmezési szolgálat csak akkor tud eleget tenni, ha egész szakállományával – a meglévő, a bevonuló állományával – a szakma szeretetét meghonosítja, illetve továbbfejleszti.

A továbbfejlesztés lehetőségei

Úgy véljük, hogy a személyi állományról való gondoskodás ezen igen fontos területén további előrelépésre van szükség és lehetőség.

A továbbfejlesztés lehetőségeit mindenek előtt a következőkben foglaljuk össze:

- a kétmenüs reggelik általános bevezetése a helyi sajátosságok és körülmények figyelembevételével;
- a három menüs ebéd biztosítása;
- a már kísérletképpen bevezetett büfé-rendszerű több választékú vacsora biztosításának általános bevezetése;

- a most folyó szakács kiképzési rendszer továbbfejlesztése, korszerűsítése olymódon, hogy központi szakácsképző iskolán a katona az alapozó kiképzés után legalább 4-6 hónapos kiképzést kapjon;

- a szakállomány állományarányainak javítása, közelítése az egyre növekvő feladatok nagyságához.

Meggyőződésünk, hogy továbbfejlődésünk töretlenül folytatódni fog. Ehhez szakállományunk minden tőle telhetőt megtesz. Bízunk benne, hogy a hozzáértő, ádozatkész munka eredményeként - az általános társadalmi fejlődéssel összhangban - a mi katonáink élelem ellátása is egyre növekvő színvonalon valósul meg az elkövetkező években.